

सिद्धलेक गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

(आ.व. २०७८/०७९)

श्रीमान प्रमुख अतिथिज्यू,
विशेष अतिथिज्यूहरु,
श्री गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु,
श्री कार्यालय प्रमुख लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरु,
श्री राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु,
उपस्थित पत्रकार मित्रहरु,
सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि ज्यू,

आदरणीय आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरु लगायत, सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरु

यस गाउँपालिकाको निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी उपस्थित हुनुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत एवम् अभिवादन व्यक्त गर्दछु । सम्पूर्ण विश्व नै कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) महामारीको चपेटामा परिरहेको चुनौतीपूर्ण र असहज अवस्थामा यसबाट जीवन गुमाउनु हुने नागरिकका शोकाकुल परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दै उपचाररत सम्पूर्णको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु । यसका साथै नागरिकहरुको अधिकार र स्वतन्त्रताको लागि योगदान दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

संविधान सभाबाट जारी भएको नेपालको संविधान, २०७२ ले देशमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनासँगै जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैंगिक लगायत सबै प्रकारका छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक, समावेशी, समान वितरण प्रणालीमा आधारित र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारभूत समानतामूलक समाजको निर्माणको परिकल्पना गरेको छ । मिति २०७४ वैशाख ३१ गतेको स्थानीय निर्वाचनद्वारा सिद्धलेकबासीको विश्वास जित्न सफल भई जनचाहना अनुरूप जनसमुदायले चाहेअनुसारका जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरुद्वारा जनहितको लागि निरन्तर प्रयास जारी राखेका छौं । निर्वाचित भएको चौथो वर्षसम्म पनि निरन्तर रुपमा हामी जनहितको कार्यमा लागी परेका छौं ।

मिति २०७४/०३/३१ गतेको पहिलो गाउँसभा सम्पन्न पश्चात् हालसम्म यस सिद्धलेक गाउँपालिकालाई कार्य सम्पादन गर्न आवश्यक विभिन्न ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका बनाई सिद्धलेक गाउँपालिकाको पहिचान स्थापित गरी काम गर्न सहज वातावरण बनाएका छौं ।

गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना निर्माण गर्न र बाँकी रहेका ऐन, नियम, कानून, नीति, निर्देशिका आवश्यकतानुसार निरन्तर निर्माण गर्नुका साथै पहिला निर्माण भएका ऐन नियमहरूलाई आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्दै अगाडी बढीरहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहान्छु ।

समृद्ध नेपाल निर्माणको लागि प्रभावकारी योजनाहरूलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका हुने भएकोले संविधानले परिकल्पना गरे अनुरूप स्थानीय तहलाई प्राप्त भएको कार्यकारी अधिकार, न्यायिक अधिकार र व्यवस्थापकीय अधिकार अनुसार आज हामीहरु यस गाउँपालिकाको नवौं गाउँसभामा उपस्थित भएका छौं । संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस नवौं गाउँसभामा आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरिने नीति, नियम, ऐन, निर्देशिका, बजेट, कार्यक्रम, कर र गैरकर राजश्वको दर निर्धारण गर्न प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले सहजता प्रदान गरी यसै चालु सभाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्न गईरहेका छौं ।

उपस्थित महानुभावहरु,

योजना तर्जुमा प्रकृत्यालाई जनसहभागिताको माध्यमबाट अगाडी बढाउन बस्ती, टोल, इलाका, राजनीतिक दल विभिन्न संघ संस्थाहरुबाट माग र सुझाव भई आए अनुसार नीति, योजना र कार्यक्रमहरु जनप्रतिनिधिको हैसियतले यस सिद्धलेक गाउँपालिकाको तर्फबाट नवौं पटक प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामीमा गौरवको अनुभूति भएको छ ।

गाउँपालिकाभित्रका अल्पसंख्यक तथा पछाडी परेका वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मूलधारमा ल्याई विकास निर्माण प्रक्रियामा सहभागी गराउन कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, विविधिकरण र आधुनिकिकरण गर्ने, उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गर्दै रोजगारी सिर्जना गर्ने, सुशासन प्रवर्द्धन गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता कायम गर्ने, पर्यटन क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धन गरी नागरिकको दैनिक जीवनयापलाई सहज बनाउने, गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरी नागरिकको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने, सामाजिक विकासलाई कृषि पर्यटनसँग आवद्ध गरी संस्थागत विकासको प्रतिफल हासिल गर्ने जस्ता चुनौती हामी माझ कायम नै रहेको छ ।

जननिर्वाचित प्रतिनिधि सामू ठूलो चुनौतीको रूपमा देखापरेको २०७२ को विनाशकारी भुकम्पबाट क्षति हुन गएका घर/टहरा तथा सार्वजनिक भवनहरूको पुनर्निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यस अवस्थामा पालिकाभित्र भुकम्पबाट घर क्षति भई लाभग्राहीमा नाम

छुटेका वास्तविक लाभग्राहीहरूको समस्या समाधानतर्फ पालिकाबाट प्रयास भएकोमा केही सम्बोधन भएको र बाँकी रहेका समस्याहरूको समाधानका लागि पहल भईरहेको छ ।

सिद्धलेक गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनमा महत्वपूर्ण हुने गाउँपालिका भवनका लागि जग्गा खरिद गरी हालसम्म ३ वटा भवनमा २७ कोठा निर्माण भई सोही भवनबाट सेवा प्रवाह भईसकेको छ भने ८ वटा कोठा निर्माण सम्पन्न हुने अवस्थामा रहेका छन् । करिव १५० जना अट्ने क्षमताको १ ओटा हल र करिव २० जना अट्ने क्षमताको १ वटा बैठक कक्ष निर्माण भई प्रयोगमा आईसकेको छ । गाउँपालिकाका सातै वटा वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण भई नागरिकहरूका लागि सेवा सुचारु भएको छ । पहिलो गाउँसभाबाट विद्युत् गुणस्तर सुधार गर्ने भनिएकोमा काठेपोल विस्थापित गर्ने कार्य भईरहेको छ ।

गाउँपालिकाको लागि सबैभन्दा चुनौतीका रूपमा सडक रहेकोमा बुङचुङ - भेडावारी - मैदान सडक स्तरोन्नती भई नियमित रूपमा यातायात सञ्चालन भइरहेको छ । बुङचुङ चोकबाट गाउँपालिकासम्मको ६०० मिटर सडक कालोपत्रे भईसकेको छ । यसैगरी वैरेनी - पिपलनलाङ - ठाँटी - कमलावारी मैदान सडक स्तरोन्नती भई सहज अवस्थामा दैनिक यातायात सञ्चालनमा रहेको र परेवाटार कुम्पुर भञ्ज्याङ वागवच्छला कालीदह सडक स्तरोन्नती गरी यातायात सेवा सञ्चालन गरिने तयारीमा छ । यस आर्थिक वर्षमा सडक स्तरोन्नति गर्ने क्रममा परेवाटार- कुम्पुर भञ्ज्याङ- वागवच्छला सडक खण्डमा ७०० मिटर ढलान तथा कालेपत्रे, बुङचुङ - भेडावारी- मैदान सडक खण्डमा १२०० मिटर कालोपत्रे, वैरेनी - पिपलनलाङ - ठाँटी - कमलावारी सडक खण्डमा १ किलोमिटर कालोपत्रे गर्ने योजना रहेकोमा कोभिड- १९ महामारीका कारण उक्त कार्य सम्पन्न हुन केही कठिनाई भएतापनि कार्य सम्पन्नतर्फ हाम्रो प्रयास जारी रहेको छ ।

गाउँपालिकाभित्र खानेपानीको समस्या समाधानका लागि डुमिडाँडा, काम्राङ र मुलावारीको डिप वोरिङ निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ भने ढल्केपिपल, दमै थुम्का, अर्चले, आप्रीनलाङ, इर्जु, कुँटीडाँडा र अमिलिछापमा पाइपलाईन विस्तारको काम भईरहेको छ । कतिपय योजना सम्पन्न हुने अन्तिम चरणमा रहेका छन् ।

यस पालिकाको वडा नं. १ वैरेनीमा सिद्धलेक अस्पताल स्थापना गर्न ९ रोपनी जग्गा आवश्यक परेकोमा जग्गा दाताहरूबाट हालसम्म ७ रोपनी १० आना जग्गा अनुदान प्राप्त भईसकेको छ । अस्पताल निर्माणका लागि जग्गा अपुग भई निर्माण कार्य रोकिएकोमा जग्गा प्राप्त गर्नको लागि नेपाल सरकारबाट सैद्धान्तिक स्वीकृति भईसकेको र जग्गा खरिद प्रकृत्यामा रहेको छ ।

गाउँपालिकाभिन्न दुईओटा खेल मैदान निर्माण भईसकेका छन् । "उज्यालो सिद्धलेक" अभियानलाई सार्थकता दिन परेवाटारदेखि कालीदहसम्म कालुपाण्डे राजमार्गका बस्तीमा जडान गरिएका सडक बत्तिलाई मर्मत सम्भार गरी निरन्तरता दिईरहेको छ । अन्य स्थानमा पनि आवश्यकता अनुसार थप गरिनेछ ।

कोभिड-१९ महामारीका कारण मानवजाति माथि शताब्दीकै सवैभन्दा ठूलो संकट पैदा भएको छ । हाम्रो पालिकाबाट पनि रोजगारी लगायत विभिन्न शिलसिलामा बाहिरिनेहरूको संख्या धेरै छ । यस संकटको घडीमा आफ्नो घर फर्किएका बासिन्दाहरूलाई सुरक्षाका उपाय अपनाउन हाम्रो तर्फबाट पनि विभिन्न प्रयास जारी रहेको छ । पालिकामा **PCR Test** को व्यवस्था साथै आवश्यकता अनुसारका गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा **Antigen Test** गर्ने कार्य भईरहेको छ । यस महामारीबाट बच्न हामी सवैले सावधानी अपनाउनु पनि जरुरी भईसकेको छ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

प्रस्तावहरू

अव म सिद्धलेक गाउँपालिकाको आ.व.०७८/०७९ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास

१. पालिकास्तरीय गौरवका आयोजना र वडास्तरीय गौरवका योजनाहरूको छनोट गरी आ.व. २०७८।०७९ मा कार्य सम्पन्न गर्ने नीति लिईनेछ । यसबाट स्थानीयस्तरमा रोजगारीको सिर्जना भई नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्न मद्दत पुग्नेछ ।
२. यस गाउँपालिकाका नागरिकको ठूलो हिस्सा कृषिश्रोतमा आधारित छ । कृषि क्षेत्रबाट गाउँपालिकाको समृद्धि गर्न व्यवस्थित पशुपन्छी फर्म, पोल्ट्री फर्म, मौरीपालन तथा दुग्ध उत्पादनलाई व्यवसायिक बनाउन यसको आधुनिकीकरण र प्रविधिकरण गरी उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ ।
३. सहकारी नागरिकको सम्मृद्धिको प्रमुख मेरूदण्ड हो । गाउँपालिकाभिन्नका सहकारीहरूको सञ्चलान र स्थायित्वलाई प्राथमिकता दिईनेछ । सहकारीहरूको अनुगमन गरी अद्यावधिक अवस्थाका वारे जानकारी लिईने तथा सहकारीको वार्षिक प्रतिवेदनहरू अनिवार्य रुपमा गाउँपालिकामा पेश गर्ने प्रणाली लागु गरिनेछ । सहकारी शिक्षा तालिम तथा अवलोकन भ्रमणको माध्यमबाट सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
४. एउटै प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरू बीच एकीकरण गरिने नीति लिईनेछ । छिमेकी स्थानीय तहबाट कार्यक्षेत्र विस्तारको अनुमति माग गर्ने संस्थाहरूलाई अध्ययन गरी अनुमति प्रदान गरिनेछ ।

5. बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरु तथा गाउँमै रहेका बेरोजगार युवाहरुलाई कृषि व्यवसायमा आकर्षित गर्न सहकारी वा कृषि समूहमार्फत कर्जा लिन प्रोत्साहन गरिनेछ र दैनिक मुल्य अनुसारको कृषि उपजको विलविजक कृषकहरुलाई अनिवार्य जारी गर्नुपर्ने प्रकृया सञ्चालन गरिनेछ ।
6. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका कुनैपनि व्यापार व्यवसाय दर्ता र नवीकरण अनिवार्य गरिनेछ । महिलाको नामबाट व्यवसाय दर्ता गरिएमा दर्ता शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
7. सिद्धलेक गाउँपालिका पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचुर सम्भावना बोकेको हुनाले पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि यस वर्ष सिद्धथान-ढेवालेक क्षेत्रको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । पर्यटनबाट आम्दानी विस्तार गर्न होमस्टे स्थापनाको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
8. विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक वडामा वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा वडा विपद् व्यवस्थापन टिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
9. साना सिचाई योजनाहरुलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
10. भवन निर्माण मापदण्ड तयार गरी सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्नुका साथै सबै नयाँ बन्ने घरहरुलाई करको दायराभित्र ल्याउने काम गरिनेछ ।
11. स्वरोजगारलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगारीका थप अवसर सृजना गरिनेछ ।
12. "अध्यक्ष र उपाध्यक्ष राहत कार्यक्रम" अघि बढाईने नीति लिईनेछ ।

२. पूर्वाधार विकास

(क) सडक

1. विभिन्न भौतिक संरचना र पूर्वाधारलाई राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप निर्माणमा प्राथमिकता दिईनेछ ।
2. गाउँपालिकाको मुख्य ३ सडकलाई नमूना सडक घोषणा गरी स्तरोन्नती र कालोपत्रे गर्ने काम प्राथमिकतामा राखिनेछ । पृथ्वी राजमार्गबाट वडा नं. ७ जोड्ने पक्की पुल सञ्चालनमा आएपछी सो पुलसँगै जोडिएका सडकहरु स्तरोन्नती गर्ने कार्य अगाडी बढाउनुका साथै सबै सडकहरुलाई गाउँपालिकाको सडक सञ्जालमा जोडिनेछ ।
3. बस्ती र वडा जोड्ने सडकलाई प्राथमिकता दिईनेछ । सडक निर्माण कार्य गर्दा क्षति कम हुने र सुरक्षाको दृष्टिकोणले सवल ठाउँमा सडकहरु निर्माण गरिनेछ ।

4. यस अघी खोलिएका सडक ट्रयाकहरुको स्तरोन्नती गरी व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा मात्र नयाँ ट्रयाक खोल्ने नीति लिइनेछ ।
5. वास्तविक कृषि उत्पादन हुने क्षेत्रको पहिचान गरी सो क्षेत्रमा उत्पादित हुने वस्तुलाई नजिक बजारसम्म पुऱ्याउन सहज हुने कृषि सडक निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

(ख) भवन तथा बस्ती विकास

1. गाउँपालिकाको शहरोन्मुख क्षेत्रमा भवन निर्माण आचारसंहिता पूर्ण रुपमा पालना हुनेगरी भुकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण कार्यलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
2. नयाँ बन्ने भवनहरुलाई अनिवार्य पालिकाको स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ । यसअघि निर्माण भईसकेका भवनको हकमा दिईएको म्यादभित्र आवश्यक शुल्क तथा जरिवाना लिई एक पटकलाई नक्सा अभिलेखीकरण गरी थप भवनहरुको अभिलेखिकरणलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।
3. प्राकृतिक विपत्ती तथा सडक पूर्वाधारका कारण जोखिममा परेका घर वा बस्ती संरक्षण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी आवश्यक परेको क्षेत्रमा भु-संरक्षणका उपायहरु अबलम्बन गर्दै बायो इन्जिनियरिङ प्रविधिबाट समाधानका उपायहरु खोजिनेछ ।

(ग) खानेपानी तथा सरसफाई

1. एक घर एक धाराको राष्ट्रिय नीतिलाई यस गाउँपालिकाले पनि मुख्य खानेपानी नीतिको रुपमा लिई अव्यवस्थित खानेपानीलाई व्यवस्थित गर्दै स्रोतको खोजी गर्नेगरी खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
2. गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न खानेपानी श्रोतको पहिचान गरी संरक्षण र श्रोत व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी तत्काल गर्नुपर्ने मर्मत तथा सुधारमा जोड दिइनेछ । यस सम्बन्धी सेवा प्रवाहको लागि गाउँपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन शाखाको छुट्टै व्यवस्था गरिनेछ ।
3. डीप बोरिङको साथसाथै लिफ्ट खानेपानी निर्माणमा जोड दिइनेछ । यस्ता आयोजनाहरुमा लागत विद्युत महसुलमा उपभोक्ताहरुलाई ५० प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
4. यस गाउँपालिका केन्द्रको थोपल खोलामा अव्यवस्थित फोहोरमैलालाई व्यवस्थित गर्न डम्पिङ साईट निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

(घ) पर्यटन

1. सिद्धलेक गाउँपालिकामा सहिद खिन बहादुर थापा मगर स्मृति पार्क निर्माण, सिद्धलेक ढेवालेक कुम्पुरको लेकडाँडा पर्यटन विकासका लागि डि.पि.आर. गर्ने कार्यलाई बजेट व्यवस्थापन गरी पर्यटकीय क्षेत्र विकासमा जोड दिईनेछ ।
2. सिद्धथान-ढेवालेक लगायत पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा सेड निर्माण, खानेपानी लगायत पूर्वाधार निर्माण गरी पिकनिक स्थलको रूपमा तयार गरिनेछ ।
3. विश्व भागमत धाम नेपालको कोष स्थापना गरी धार्मिक क्षेत्रको विकास गरिनेछ ।

(ङ) सिंचाई, पूर्वाधार मर्मत तथा सुधार, विद्युतीकरण

1. कोभिड- १९ को नकारात्मक असरको कारण उत्पन्न हुनसके खाद्य संकटलाई मध्यनजर गर्दै साना सिंचाई तथा कुलो निर्माणमा प्राथमिकता दिई सिंचाई खोलानाला, नदि, नहर जस्ता सिंचाई पूर्वाधार स्थलहरुको संरक्षण गरिनेछ ।
2. गाउँपालिका स्तरीय योजनाको मर्मत सम्भार गर्न मर्मत सम्भार इकाईको स्थापना गर्ने र सोही इकाई मार्फत कार्य सम्पादन गर्ने नीति लिनुका साथै भुक्तानी हुने योजनाहरुको न्युनतम अंश मर्मत सम्भार कोषमा जम्मा गर्ने र सोही कोषबाट सडक मर्मतको लागि सो रकम प्रयोग गरी दिगो विकासका नीति अख्तियार गरिनेछ ।
3. चालू आर्थिक वर्षमा शुरु गरिएको सडक बत्तिलाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ । गाउँपालिकाभित्रको विद्युत मर्मत सम्भार तथा रेखदेख तथा थप विस्तारको लागि एकजना इलेक्ट्रिसियनको व्यवस्था गरिनेछ ।

(च) अन्य

4. खोला, नदिले खेतीजन्य जमिनहरु कटान गरी उत्पादनमा ह्रास आउने हुँदा तटबन्ध निर्माण कार्यलाई तीव्रताका साथ अगाडि बढाईनेछ ।
5. वडा स्तरीय एवम् पालिकास्तरीय आयोजनाहरुलाई ९औं गाउँसभाबाट प्राथमिकताको आधारमा छनोट गर्नु पर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
6. गाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्रहरुमा स्थानीयहरुको माग भएका अति आवश्यक आयोजनाहरु सम्बोधन हुने गरी बजेट व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
7. यस अघि गाउँपालिकाले निर्माण गरेका कानूनहरुको संघ र प्रदेशसँग नबाझिने गरी संशोधन गर्ने र आवश्यकता अनुसार नयाँ कानूनको निर्माण गरिनेछ ।

३. कृषि, पशुसेवा, वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन

उपस्थित महानुभावहरु,

1. कृषिलाई आयमूलक व्यवसाय बनाई कृषकहरूलाई आत्मनिर्भर बनाईने छ । कृषि पेशालाई मर्यादित पेशा तथा उत्पादनशील व्यवसायको रूपमा विकास गर्न आधुनिक कृषि प्रविधिको प्रयोग, उन्नत विउविजन, समयमै मलखादको व्यवस्था, आधुनिक उपकरणको उपयोग गर्न कृषकहरूलाई चेतनावृद्धि गराईने छ ।
2. गाउँ पालिकालाई पशुश्रोतको रूपमा विकास गर्न कृषिका पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी कृषि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
3. खोरगोठ सुधारका न्यूनतम मापदण्ड तयार गरी पशुपालनको विस्तार गरिनेछ ।
4. स्थानीय मौलिक खाद्यान्न, फलफूल, तरकारी बालीहरु पशुपन्छीपालन तथा मत्स्यपालनको उत्पादन तथा उत्पादकत्व प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
5. वास्तविक कृषक पहिचान गरी उत्पादनमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।
6. कृषकहरूलाई मिनि टिलर लगायत आधुनिक कृषि उपकरणहरु अनुदान सहयोग गरिनेछ । कृषि यान्त्रिकरणलाई दिगो र कम खर्चिलो बनाउन मर्मत सम्भारको उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
7. अर्गानिक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्दै अर्गानिक कृषि बस्तुहरुको प्रमाणिकरण गरिनेछ ।
8. माटो परीक्षण मिनी प्रयोगशाला सञ्चालन गरी कृषकहरूलाई माटोको प्रकार गुणस्तर र हावापानी अनुकूल खेती गर्न प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
9. पशु स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिनेछ । कृषकहरुको खेतबारी, गोठ तथा फार्ममा नै प्राविधिकहरु पुगी कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।
10. कृषकहरुले लागतका आधारमा उत्पादनको उचित मूल्य प्राप्त गर्ने गरी कृषि उपजको बजारीकरणको प्रबन्ध गरिनेछ ।
11. "मेरो कृषक-मेरो पोषकदाता" भन्ने अभियानलाई आत्मसात गर्दै पोषणयुक्त आहारको उत्पादन र प्रवर्द्धन गरिनेछ । पशु नश्व सुधारका कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
12. स्थानीय तहको सातवटै वडासँगको समन्वय र सहकार्यमा बीउ नश्व औजार प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
13. कृषिको एकीकृत सूचना प्रणाली विकास गरी स्थानीय तहको कृषि तथ्याङ्कहरु अध्यावधिक गरिनेछ ।
14. जलवायू अनुकूल कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरी जलवायू परिबर्तनबाट हुने रोगको प्रकोप एवं प्राकृतिक बिपदको जोखिम न्यूनिकरण गरिनेछ ।

15. बाली तथा पशुपन्ध्री बिमाको बिस्तार गरिनेछ ।
16. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने व्यवसायिक फलफूल खेतीको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
17. सिद्धलेक गाउँपालिकाभित्रका किसान र कृषि व्यावसायीको पहिचान गरी कृषक तथा कृषि व्यवसायी परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।
18. सिद्धलेक गाउँपालिकाभित्र पाईने काँडे भ्याकुर र अन्य बन्य जन्तुको संरक्षण गर्न निरन्तरता दिईनेछ ।
19. बाढी पहिरो नियन्त्रण गर्न सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिलाई क्रियाशिल गराईनेछ ।
20. रेडक्रस र स्काउट जस्ता सामाजिक संस्थाहरुलाई विपद व्यवस्थापनमा परिचालन गरिनेछ ।

४. शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

1. कोभिड-१९ सङ्क्रमणको कारण स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्ड र पालिकाले तोकेका व्यवस्था अनुरूप विद्यालय सञ्चालन गरिने छ । कोभिड-१९ सङ्क्रमणको जोखिम रहँदासम्म बालबालिकाहरुको सिकाइको निरन्तरताका लागि बैकल्पिक सिकाइका विधि/प्रक्रियाहरुको खोज गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
2. स्थानीय तहसँग बालबालिकाहरुको पहिचान/सामिप्यता तथा अपनत्वबोध गराउन "अध्यक्षसँग बालबालिका कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।
3. प्रविधि मैत्री शिक्षण प्रक्रियामा प्रोत्साहन गरिनेछ । सिकाईमा नविन प्रविधिको प्रयोग गरी पठन-पाठन गर्ने शिक्षक तथा विद्यालयहरुलाई प्रोत्साहन उपलब्ध गराईने छ ।
4. सिकाई उपलब्धिको विश्लेषण सहित वैज्ञानिक सूचकहरु निर्धारण गरी उत्कृष्ट शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालयहरुलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
5. सबै सामुदायिक विद्यालयहरुमा कम्प्युटरको व्यवस्था गरी इन्टरनेटको पहुँच पुऱ्याईनेछ । बैकल्पिक सिकाइका लागि फोन तथा इन्टरनेटको प्रयोग गर्दै इन्टरनेटमा विद्यार्थीहरुको पहुँच पुऱ्याउन गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा निशुल्क वाइफाइको व्यवस्था गरिनेछ ।
6. आधारभूत तहको सबै कक्षामा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण र प्रयोग गरिनेछ साथै गत आर्थिक बर्षबाट शुरू गरिएको अंग्रेजी माध्यमको पठन-पाठनलाई कक्षा थप गर्दै निरन्तरता दिईनेछ ।
7. भौतिक पूर्वाधारको विकास कम भएका विद्यालयहरुलाई पूर्वाधार विकासमा जोड दिईनेछ । पूर्वाधार विकास भई सकेका र मापदण्ड पूरा भएका विद्यालयहरुमा कक्षा १२ तथा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालनका लागि माग भएमा आवश्यकताका आधारमा विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

8. बालबालिकाहरुमा अन्तरनिहित प्रतिभाहरु प्रष्फुटन गराउनको लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप, अन्तरक्रिया कार्यक्रम, खेलकुद र शैक्षिक प्रदर्शनी जस्ता कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ ।
9. अपाङ्गता तथा असहाय विद्यार्थी कल्याणकोष स्थापना गरी अपाङ्गता भएका तथा बाबुआमाबिहिन बालबालिकाहरुलाई शिक्षाको व्यवस्था गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
10. विभिन्न विपद् र महामारीका कारण शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने क्रममा पठन-पाठन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी वैकल्पिक व्यवस्था गरिनेछ ।
11. भौगोलिक बनावट, विद्यार्थी संख्या र आवश्यकताका आधारमा विद्यालय **Merge/Upgrade** गरिनेछ ।
12. शिक्षकहरुलाई शिक्षण सिकाईमा नवीन प्रविधिको प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गर्न दक्षता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
13. शिक्षण पद रिक्त भई गाउँपालिकाले पदपूर्ती गर्दा कम्प्युटर तथा नवीन प्रविधिको अनुभव भएका शिक्षक नियुक्ति गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
14. गाउँ तथा वडास्तरमा युवाक्लवको गठन गरी युवाहरुको चौतर्फी विकास गर्दै समाज विकासमा सहभागी गराईने छ । विभिन्न खेलकूद समितिहरुको गठन गरिनेछ ।
15. गाउँपालिका र वडास्तरमा विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ । हरेक वडामा खेल मैदान निर्माण गर्न जोड दिईनेछ ।

५. स्वास्थ्य तथा समाज कल्याण

1. कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि प्रभावकारी योजना तयार गरी सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिकाभित्रका ३ वटा स्वास्थ्य चौकी र ४ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रमा अक्सिजन सहितको आइसोलेसन वार्डको व्यवस्था गरिनेछ ।
2. जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य स्याहार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै स्वस्थ बालबालिका प्रतियोगिता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
3. विद्यालय तथा समुदायस्तरमा स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्धनको लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
4. पूर्णखोप दिगोपनको कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
5. स्वास्थ्य चौकी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई क्षमता विकास तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुको लागि स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

6. औषधी तथा औषाधजिन्य सामाग्रीको सुनिश्चित गरी मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
7. सबै सुत्केरी महिलाहरूलाई पोषणको लागि "सुत्केरीसँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम" लागु गरिनेछ । सुत्केरी महिलाहरूलाई यातायात खर्च दिने कार्यक्रमको निरन्तरता गर्दै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई उनीहरूको जीवनयापनमा प्रत्यक्ष सहयोग गर्ने किसिमको सामाग्री प्रदान गर्ने र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
8. सुरक्षित प्रसुती सेवालालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । घरैमा सुत्केरी हुने अवस्थालाई शुन्य गर्दै मातृ तथा नवशिशु मृत्युदर कम गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूलाई दिईने सेवामा बढोत्तरी गरिनेछ ।
9. महिलाहरूको लागि पाठेघर सम्बन्धी विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
10. सबै वर्गको नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य संस्थासम्मको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
11. पूर्ण सरसफाईको रणनीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त स्थानमा ल्याण्डफिल्ड साईड तयार गरिनेछ ।
12. आयुर्वेद नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

६. सामाजिक विकास

उपस्थित महानुभावहरू,

1. उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत विपन्न र सिमान्तकृत समुदायका बेरोजगार युवाहरूलाई आयमूलक व्यवसायिक तालिममा सहभागी गराई रोजगार उन्मुख बनाईनेछ । तालिम प्राप्त गरी रकम अभावका कारण व्यवसाय सञ्चालन गर्न कठिनाई भएका युवाहरूलाई सहकारीमार्फत ऋण लिन प्रोत्साहित गराइनेछ ।
2. महिलाहरूको क्षमता विकास गरी उनीहरूलाई सामाजिक क्षेत्रमा संलग्न हुन सक्ने बनाईनेछ । महिलाहरूको जीवनस्तर तथा आयआर्जन सुधारको लागि व्यवसायिक तालिम सञ्चालन गरी व्यवसायिक बनाईनेछ ।
3. दलित, जनजाती र अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सिमान्तकृत जाति तथा मुस्लिम समुदायको सामाजिक विकासमा सक्रिय सहभागिता गराउन आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
4. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचीकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकताक्रमको आधारमा रोजगारीमा संलग्न गराई न्यूनतम रोजगारीको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

5. बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका बेरोजगार युवाहरूको लागि उनीहरूले विदेशमा सिकेका सीप र दक्षतालाई प्रयोगमा ल्याउने गरी व्यावसायिक तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
6. "एकल महिलासँग उपाध्यक्ष भेटघाट कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।
7. सीपयुक्त जनशक्ति निर्माण गरी उक्त जनशक्तिलाई गाउँपालिकाको विविध क्षेत्रको प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराई समुदायस्तरको सेवा प्रवाहमा विकास गरिनेछ ।

७. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास

1. सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी शासकीय व्यवस्थालाई कुशल पारदर्शि र सेवाग्राही मैत्री तुल्याईनेछ ।
2. संघीय सरकारबाट तोकिएको अस्थायी संगठन संरचना अनुसार कर्मचारी पूर्ति गरी गाउँपालिका सञ्चालन भई रहेकोमा गाउँपालिकालाई आवश्यक हुने संगठन संरचना तयार गरी सेवा सञ्चालन गर्न यस आर्थिक वर्षमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे (O & M सर्भे) गरिनेछ ।
3. पालिकामा रहेका कर्मचारीहरूलाई नीजको माग र सेवाको आवश्यकता अनुसार क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ ।
4. स्थानीय कर्मचारीहरूको अवकास कोषको रूपमा कर्मचारी कल्याण कोषको व्यवस्था गर्न र उक्त कोष सञ्चालनको लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १२ को व्यवस्था अनुसार कर्मचारी कल्याणकोष कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ ।
5. कर्मचारीहरूको कार्यबोझ र कार्य सम्पादनका आधारमा निश्चित कार्यविधि तयार गरी प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईनेछ । कर्मचारीहरूको मनोबल वृद्धि गर्न मूल्याङ्कनको वैज्ञानिक आधार तयार गरी उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
6. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट हस्तलिखित रूपमा सञ्चालन भएको सेवा प्रवाह पूर्ण रूपमा सूचना प्रविधिमैत्री तथा प्रभावकारी बनाउन विभिन्न तालिमद्वारा कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

८. सूचना तथा सञ्चार

1. गाउँपालिका र अन्तर्गतका सबै वडा कार्यालयमा सोलार र इन्टरनेट जडान गरी गा.पा. का सम्पूर्ण वडालाई प्रविधिमैत्री वडा बनाईनेछ । यसलाई आवश्यकता अनुसार सुधार र परिस्कृत गरिनेछ ।
2. डिजिटल सोधपुछ कक्ष डिजिटल सूचना पाटी, डिजिटल नागरिक बडापत्रको व्यवस्थापन गरिनेछ । सेवाग्राहीहरूको बाक्लो उपस्थिती हुने कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा

- (गाउँपालिका, वडा कार्यालय, प्रतिकालय, स्वास्थ्य चौकी) मा निशुल्क इन्टरनेट सेवाको क्रमशः विस्तार गरिँदै लैजाने नीति लिईनेछ ।
3. गाउँपालिकाको सेवा सुविधा, नीति नियम, सूचना तथा गतिविधिहरू सबै नागरिक समक्ष पुऱ्याउन मोबाईल एप्स "सिद्धलेक गाउँपालिका" को विकास गरिनेछ ।
 4. गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट सेवा प्रवाह लागि सञ्चालनमा ल्याईएको सफ्टवेयर (नगदी रसिद, सम्पत्तिकर र योजना) **Central Computerize Billing** मार्फत कार्यान्वयन गरी सकिएकोले यसलाई निरन्तरता दिन हाल संचालनमा रहेको **Server** को क्षमता बृद्धि गरिनेछ । साथै आवश्यक सफ्टवेयर **E-Meeting & Judicial Committee, Payroll, Senior Citizen & Disability, File Management**, जेष्ठ नागरिक आदि सफ्टवेयरहरू सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
 5. सबै वडा कार्यालयहरूमा सि.सी. क्यामेरा र विद्युतीय हाजिरी जडान गरिनेछ । गाउँपालिका लगायत सबै वडा कार्यालयमा सुचना केन्द्रको स्थापना र संचालन गर्ने कार्य गरिनेछ ।
 6. आगामी आव २०७८।०७९ मा गाउँपालिकाभित्रका सबै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा इन्टरनेट जडान गरिनेछ ।
 7. गाउँपालिकाको सरकारी ईमेल संचालनमा आईसकेकाले कार्यालयको सूचना तथा समाचार आदान प्रदान गर्ने कार्य सरकारी ईमेल मार्फत गरिने छ ।
 8. विश्वभर महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (**Covid-19**) का कारण गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय र वडा कार्यालयमा संचालन हुने बैठकहरू **Digital Virtual Meeting** मार्फत गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
 9. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सम्पादन भएका भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक विकास र संस्थागत विकासका कार्यहरूको एकमुष्ट संकलन गरी **Video Documentary** बनाउने कार्यको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ । साथै पर्यटन प्रवर्द्धनमा विकास पुग्नेगरी सिद्धलेक चिनारी (**Tourism Theme**) निर्माण गरिनेछ ।

अन्त्यमा

माथि उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यि नीति तथा कार्यक्रमको लागि बजेट यस सभाको अर्को सत्रमा प्रस्तुत गरिने छ । यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नुहुने सबै महानुभावहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै हाम्रो निमन्त्रणालाई स्विकार गरी पाल्नु हुने प्रमुख अतिथिज्यू, राजनीतिक दलका

प्रमुख ँव प्रतिनिधि ज्यूहरु, विकास साझेदार संस्थाहरु निर्वाचित जनप्रतिनिधि साथिहरु र सम्पूर्ण गाउँपालिका वासीहरु, कर्मचारी मित्रहरुमा धन्यवाद ँव आभार व्यक्त गर्दछु ।